

Advies over nieuwe structuurschema's voor het volwassenenonderwijs

Deel I: Situering en algemene bemerkingen

1 Decretale basis voor de adviesvraag

Art. 15 van het decreet tot regeling van een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs van 2 maart 1999 bepaalt dat de regering na advies van de Vlaamse Onderwijsraad, vaststelt:

1. het minimale aantal lestijden dat de afdelingen, opleidingen of opties moeten tellen;
2. het minimale aantal lestijden van elke module. Een module omvat 40 of 60 lestijden, of een veelvoud van 40 lestijden en maximaal 240 lestijden;
3. het minimale aantal lestijden praktische vakken dat een module moet bevatten;
4. het beginniveau en eindniveau van elke module.

Dit werd in onderwijsdecreet XIV nog aangevuld met een vijfde criterium

5. het vak of de vakken waarmee elke module gelijkgesteld wordt

2 Adviesvraag

Op 24.02.2003 ontving de Vlor een adviesvraag inzake de nieuwe modulaire structuurschema's voor het volwassenenonderwijs. Deze adviesvraag had betrekking op volgende structuurschema's.

Studiegebied	Modulaire beroepsopleiding
Mechanica - elektriciteit	Elektriciteit
	residentieel elektrotechnisch installateur
	industriële elektrotechnisch installateur
	hersteller witgoed
	hersteller bruingoed
	onderhoudselektriciën
	installatie en onderhoud van alarmsystemen
	installateur domotica
	bordenbouwer
	PLC techniker
	techniker aandrijfsystemen
	Lassen
	plaatbewerker
	puntlasser
	buisfitter staal
	buisfitter kunststof
	hoeklasser
	plaatlasser
	buislasser
	gasmeltlasser

	bmbe-lasser
	mig/mag-lasser
	tig-lasser
	lasser monteerder bmbe
	lasser monteerder mig/mag
	lasser monteerder tig
	lasser monteerder
	Metaal
	operator verspaning
	productieoperator verspaning
	frezer kotteraar
	draaijer frezer
	matrijzenmaker
	onderhoudsmechanici
Koeling en warmte	monteur centrale verwarming
	techniker centrale verwarming
	installateur individuele gasverwarming
	loodgieter
	sanitair installateur
	airco-techniker
	koelmonteur
	koeltechniker
	installateur centrale verwarming
	monteur klimatisatie
	techniker klimatisatie
	polyvalent dakdekker
	dakdekker leien en pannen
	dakdichter
	dakdekker metalen dak
	industrieel isolatiewerker
	buisfitter
	plaatbewerker
Auto	spuiter
	plaatwerker
	koetswerkherteller
	hulpmecanicieni personen- en lichte bedrijfswagens
	mecanicieni personen- en lichte bedrijfswagens
	technicus personen- en lichte bedrijfswagens
	hulpmecanicieni bedrijfs- en vrachtwagens
	mecanicieni bedrijfs- en vrachtwagens
	technicus bedrijfs- en vrachtwagens
	Fietsenmaker
	mecanicieni bromfietsen en tuinmateriaal
	vrachtwagenchauffeur
	heftruckchauffeur
	Reachtruckchauffeur
Bouw	werfbediener ruwbouw
	metselaar
	bekister
	betonstaalvlechter
	betonhersteller
	polyvalent bouwvakman

	metselaar siermetselwerk
	metselaar renovatiewerk
	restauratievakman metselaar
	dekvloerlegger
	vloerder - tegelzetter
	stukadoor
	dakdekker leien en pannen
	schilder
	behangler - plaatser van wand- en vloerbekleding
	schilder - decorateur
	restauratievakman decoratieschilder
Hout	machinaal houtbewerker
	werkplaatsschrijnwerker
	buitenschrijnwerker
	binnenschrijnwerker
	daktimmerman
	oppervlaktebehandelaar
	interieurbouwer
	karkassenmaker
	meubelmaker
Confectie	strijker
	confectiestikker
	modelmaker
	assistent kleermaker
	Kleermaker
	meester kleermaker
	kleermaker feest- en bruidsmode
	Intekenaar
	Patronenmaker
	Retoucheerder
	interieur aankleder
	Snijder
Textiel	stopper/afwerker
	scheerder/latexeerder
	bobijnopzetter
	boomscheerder
	tufte
	platwever
	aanknoper/schranktrekker
	jacquardwever
	badstofwever
	tapijt/fluweelwever
	regelaar textielmachines
Huishoudelijk onderwijs	Inrichten van de woning
	Koken
	Naaien
Kant	Kant afgeknoopte draden
	Kant doorlopende draden
	Borduren
Talen	Specifieke doelgroepen Richtgraad 2, niv. 2
	Specifieke doelgroepen Richtgraad 3, niv.3 .
	Vlaamse gebarentaal Richtgraad 1, niv. 1

	Vlaamse gebarentaal Richtgraad 2, niv. 2
--	--

Deze adviesvraag is op 03.04.2003 nog aangevuld met de volgende structuurschema's.

Talen	Leertraject "andere talen" Richtgraad 1, niv. 1
	Leertraject "andere talen" Richtgraad 2, niv. 2
	Leertraject "andere talen" Richtgraad 3, niv. 3
	Leertraject "andere talen" Richtgraad 4, niv. 4
	Leertraject Arabisch, Chinees, Japans Richtgraad 1, niv. 1
	Leertraject Arabisch, Chinees, Japans Richtgraad 2, niv. 2
	Leertraject Grieks, Pools, Russisch, Turks Richtgraad 1, niv. 1
	Leertraject Grieks, Pools, Russisch, Turks Richtgraad 2, niv. 2
	Leertraject Hebreeuws Richtgraad 1, niv. 1
	Leertraject Hebreeuws Richtgraad 2, niv. 2
	Leertraject Hebreeuws Richtgraad 3, niv. 3
	Leertraject Hebreeuws Richtgraad 4, niv. 4

3 Werkwijze ter voorbereiding van het advies

De Vlor heeft eraan gehouden deze adviesvraag grondig voor te bereiden. Na een eerste algemene informatievergadering zijn sectorcommissies en werkgroepen aan het werk gezet om de schema's zoals voorbereid door DVO en DBO, te beoordelen aan de hand van een éénvormige lijst met criteria (zie bijlage 1).

De sectorcommissies en werkgroepen afhankelijk van de sectorcommissies zijn gevraagd het opleidingsaanbod te beoordelen dat analoog is aan het opleidingsaanbod secundair onderwijs. Deze sectorcommissies en werkgroepen zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van sociale partners en uit het volwassenenonderwijs. Tevens is er een beperkte vertegenwoordiging vanuit het secundair onderwijs.

Werkgroepen afhankelijk van de Raad Volwassenenonderwijs hebben het niet-analogue aanbod beoordeeld. Deze werkgroepen bestaan enkel uit vertegenwoordigers van het volwassenenonderwijs.

Voor die schema's die de centra in gebruik zouden kunnen nemen vanaf september 2003 is –om louter pragmatische redenen- de uiterlijke datum voor het uitbrengen van het advies half mei 2003. Een degelijk advies voorbereiden over 124 structuurschema's is onmogelijk in een periode tussen eind februari en begin mei. Voor het advieswerk kan gestart worden, moet immers de vertegenwoordiging in de sectorcommissies en werkgroepen op punt gesteld worden. Bovendien zijn ook nog na datum van 24.02.2003 bijkomende onderdelen van de structuurschema's aangeleverd, en is de adviesvraag nog verder aangevuld.

Het bureau van de Raad Volwassenenonderwijs heeft zich daarom genoodzaakt gevoeld om prioriteiten te stellen. Hiervoor heeft het zich o.a. gebaseerd op de intentieverklaringen zoals door de centra volwassenenonderwijs ingediend.

Het bureau heeft tijdens zijn vergadering van 27 februari 2003 de 124 structuurschema's in drie prioriteiten ingedeeld. Prioriteit 1 betekende dat de Raad Volwassenenonderwijs advies zou trachten uit te brengen op 13 mei 2003. Prioriteiten 2 en 3 duiden louter op een voorkeur qua prioritering. Hieraan werden geen data gekoppeld. 31 structuurschema's hebben een prioriteit 1 gekregen.

De sectorcommissies en werkgroepen zijn sinds 19 maart druk doende geweest om deze 31 structuurschema's door te lichten en eventuele aanpassingen voor te stellen. Daarbij waren 220 personen betrokken.

Het vroeg een enorme inzet van alle leden van de sectorcommissies en werkgroepen, én van het Vlor-secretariaat om het voorbereidend werk af te ronden tegen 30 april, zodat de Raad Volwassenenonderwijs een eerste deeladvies kon afleveren op 13 mei 2003. In de praktijk beschikten de sectorcommissies immers maar over 21 werkdagen.

Alle betrokkenen hebben zich tot het uiterste ingespannen opdat zo veel mogelijk trajecten geadviseerd zouden kunnen worden op 13 mei 2003. Heel wat leden hebben in deze korte periode tijd vrijgemaakt om een zo degelijk en zo volledig mogelijk advies voor te bereiden. De raad heeft aldus uitdrukkelijk getracht om zijn oorspronkelijke engagement ten aanzien van de overheid te realiseren.

4 Advies over nieuwe modulaire structuurschema's voor het volwassenenonderwijs

4.1 Algemene bemerkingen

1. Het bureau van de Raad Volwassenenonderwijs stelt vast dat de **voorliggende adviesvraag** –in tegenstelling tot wat vooraf werd aangekondigd- **niet het gehele aanbod volwassenenonderwijs in de betrokken studiegebieden dekt**. De adviesvraag beperkt zich tot het modulaire opleidingsaanbod. Voor het bestaande lineaire opleidingsaanbod worden geen nieuwe structuurschema's aangekondigd. Maar in de adviesvraag zijn zelfs niet voor alle bestaande modulaire structuurschema's in het opleidingsaanbod nieuwe structuurschema's opgenomen.

De Raad Volwassenenonderwijs heeft er daarom aan gehouden om in zijn advies telkens aan te geven welk bestaand(e) modulaire schema('s) vervangen kunnen word(t)(en) door het voorliggende nieuwe modulaire schema. Bestaande voorlopige schema's worden behouden zolang er geen overeenstemmende nieuwe modulaire schema's worden vastgesteld door de regering.

2. De Raad Volwassenenonderwijs stelt vast dat de adviesvraag zoals die op 24.02.2003 werd voorgelegd **gebreken** vertoont.

- a. Voor een heel aantal opleidingen ontbreekt essentiële informatie om de basiscompetenties in de voorliggende structuurschema's juist te interpreteren. Het gaat om de **clusterbenamingen** die noodzakelijk zijn om de **basiscompetenties** correct te kunnen lezen en in te schatten. De clusters van basiscompetenties verduidelijken, 'de mate waarin' en/of 'het niveau waarop' de basiscompetenties moeten worden gerealiseerd.

Daarom heeft de Raad Volwassenenonderwijs ervoor geopteerd om in zijn advies naast de basiscompetenties ook de clusters van basiscompetenties op te nemen. Deze informatie werd naderhand nog door de Dienst Beroepsopleiding ter beschikking gesteld.

Dit leidt dan weer tot andere problemen:

- In het studiegebied "Koeling en warmte" blijken de basiscompetenties in het document met clusters van basiscompetenties niet overeen te stemmen met de basiscompetenties opgenomen in het oorspronkelijke document dat deel uitmaakte van de adviesvraag. (zonder clusters van basiscompetenties).
De Raad Volwassenenonderwijs vraagt de overheid om dringend een volledige en correcte versie te bezorgen, zodat de werkzaamheden van de sectorcommissie kunnen worden verdergezet.

- De sectorcommissie “Schrijnwerk, bouw en decoratie” heeft het document met de clusters van basiscompetenties niet kunnen bespreken. Het document is slechts op 30 april 2003 aan de Vlor overgemaakt, nadat de werkzaamheden van de sectorcommissie waren afgerond.
Toch worden in het advies de clusters van basiscompetenties opgenomen omdat ze essentieel zijn voor een goede interpretatie van de basiscompetenties.
 - In de documenten met clusters van basiscompetenties staan nog allerhande verwijzingen naar de modulaire schema’s voor het experimenteel secundair onderwijs volgens een modulair stelsel. Het gaat hier om verwijzingen naar sleutelvaardigheden, naar leerlingen, naar eindtermen, naar codes die verwijzen naar het experiment.
- b. In de dossiers die deel uitmaken van de adviesvraag is sprake van een corpusopleiding. Het begrip “corpus” of “**corpusopleiding**” is **niet gedefinieerd voor het volwassenenonderwijs**. In het decreet volwassenenonderwijs van 2 maart 1999 is sprake van de mogelijkheid tot het verlenen van een diploma secundair onderwijs. Art 41 § 6 bepaalt de voorwaarden waaronder een diploma secundair onderwijs kan worden uitgereikt. De Raad Volwassenenonderwijs spreekt in zijn advies niet over corpusopleiding, wel over certificaat dat in combinatie met een opleiding algemene vorming aanleiding kan geven tot het diploma secundair onderwijs.
- c. In de dossiers die deel uitmaken van de adviesvraag worden opleidingen op het niveau BSO2 voorgesteld als corpusopleidingen. Het gaat om de opleidingen ‘machinaal houtbewerker’, ‘werkplaatsschrijnwerker’ en ‘daktimmerman’. Het decreet volwassenenonderwijs van 2 maart 1999 stelt klaar en duidelijk dat een diploma enkel kan worden uitgereikt indien men in het bezit is van een certificaat van een opleiding of optie die gerangschikt is als secundair onderwijs van de **derde graad**.
De Raad Volwassenenonderwijs heeft opleidingen waaraan een niveau BSO2 is toegekend, daarom niet aanvaard als opleidingen die in combinatie met een opleiding algemene vorming aanleiding kunnen geven tot een diploma secundair onderwijs.
De raad vindt dat er ook geen enkele reden is om tot een decreetwijziging te bepleiten. Het niveau derde graad moet behouden blijven.
- d. In het decreet volwassenenonderwijs van 2 maart 1999 staat klaar en duidelijk dat een diploma enkel kan worden uitgereikt indien men in het bezit is van een certificaat van een opleiding of optie, gerangschikt als secundair onderwijs van de derde graad **voorzover dat diploma in het voltijds secundair onderwijs wordt uitgereikt**.
Aangezien alle opleidingen nieuw zijn in het voltijds secundair onderwijs, kan geen enkele van de voorliggende opleidingen nog tot een diploma secundair onderwijs aanleiding geven.
De Raad Volwassenenonderwijs stelt dat een aanpassing van de wetgeving dringend noodzakelijk is. Deze aanpassing van de wetgeving is absoluut noodzakelijk vóór de schema’s van toepassing kunnen worden in het volwassenenonderwijs.

- e. De Raad Volwassenenonderwijs stelt vast dat in een aantal opleidingen (fietsenmaker, mecaniciens bromfietsen en tuinmateriaal, PLC-technieken, enz.) geen rekening gehouden is met de vereisten, zoals opgenomen in de **geldende reglementering van de desbetreffende gereglementeerde beroepen**. De Raad Volwassenenonderwijs beveelt uitdrukkelijk aan dat de overheid dergelijke reglementeringen als een belangrijk referentiekader zou beschouwen bij het ontwikkelen van opleidingsprofielen, uiteraard naast andere relevante referentiekaders.
- f. De opleidingen die voor advies worden voorgelegd zijn **niet** altijd reeds **aangepast** in functie van het **volwassenenonderwijs**. Het voorbeeld bij uitstek zijn de opleidingen in het studiegebied “textiel”. Deze opdracht is bijgevolg in de Vlor door de sectorcommissies of de werkgroepen opgenomen.
- g. Met het oog op aanpassingen in functie van volwassenenonderwijs werden sommige **modules** zoals ontwikkeld in het kader van het experimenteel secundair onderwijs volgens een modulair stelsel, **opgesplitst in meerdere modules**. Voor de benamingen van die modules werd de oorspronkelijke benaming aangevuld met een lettercode. De **basiscompetenties** ten aanzien van de nieuwe modules waren in het oorspronkelijke dossier niet opgesplitst. Deze werden pas op vraag van de Vlor bezorgd.
Daarenboven zijn modulebenamingen die slechts van elkaar verschillen door een **lettercode weinig herkenbaar**, transparant en weinig aantrekkelijk in de opleidings- en in de arbeidsmarkt. De centra zullen bijgevolg elk afzonderlijk daarop een meer herkenbare benaming kleven. Dit zal de onderlinge uitwisselbaarheid weinig ten goede komen.
De Raad Volwassenenonderwijs beveelt de overheid aan om dergelijke benamingen te wijzigen in herkenbare modulebenamingen.
De **volgorderelaties** tussen deze modules kunnen maar bepaald worden op basis van een correcte en relevante opsplitsing van de basiscompetenties naar de verschillende modules.
- h. Over een aantal opleidingen die voor advies worden voorgelegd, is in de bevoegde commissies op de **Dienst voor Onderwijsontwikkeling** en de **Dienst voor Beroepsopleiding nog geen of onvoldoende overeenstemming** over het structuurschema bereikt. Dit impliceert dat een deel van de opdracht voor DVO en DBO nog in de adviesfase moet worden opgenomen. Voorbeelden daarvan is het traject “huishoudelijk onderwijs: koken” en de trajecten in het studiegebied “textiel”.
3. Vanuit sectorcommissies en werkgroepen betreft men de **(te) korte termijn oefening** die zich enerzijds tijdens de voorbereidende fase van de DVO/DBO afspeelde en anderzijds herhaald wordt tijdens de fase van advisering op de Vlor. De invulling van gemandateerde “deskundigen” voor beide fazen verliep hierdoor te toevallig en te weinig grondig. Ook de variabele vertegenwoordiging brengt verschillende standpunten met zich mee waardoor bepaalde beslissingen opnieuw in vraag worden gesteld. Graag ziet de Raad Volwassenenonderwijs een belangrijke oefening zoals deze in een tijd van voldoende “rijping” en rust gebeuren.
4. De schema’s zoals opgenomen in de adviesvraag voldoen aan de vooropgestelde **ontvankelijkheidsvereisten** behalve voor wat betreft de vermelding van het **beginniveau en het eindniveau van elke module**. De Raad Volwassenenonderwijs gaat er vanuit dat de basiscompetenties van de modules

kunnen beschouwd worden als het eindniveau van de module. Het beginniveau kan afgeleid worden van de basiscompetenties van voorgaande module en de plaats van de module in het structuurschema.

Om mogelijke verwarring hierover te vermijden beveelt de Raad Volwassenenonderwijs de overheid aan bij elk schema een leeswijzer te voorzien. Deze leeswijzer heeft betrekking op het gehele schema maar omvat ook een verduidelijking naar de wijze waarop de basiscompetenties moeten gelezen worden.

Dergelijke leeswijzer mag in GEEN geval informatie bevatten die niet uit het traject met de basiscompetenties te lezen valt.

5. De Raad Volwassenenonderwijs stelt dat de datum waarop de adviesvraag de Vlor heeft bereikt in feite niet toelaat om de **schema's vanaf het volgende schooljaar (2003-2004) in gebruik te nemen**, zelfs niet voor die schema's waar het bureau een prioriteit 1 aan gehecht heeft. Na het formuleren van het advies aan de minister van Onderwijs, moet de regering de kernelementen uit de structuurschema's nog vastleggen. Dergelijke tijdsplanning geeft de centra weinig mogelijkheden op een degelijke **planning en voorbereiding van de implementatie van de schema's**. Het is onmogelijk voor de centra om de **leerplannen** tijdig in te dienen.

De centra zullen bij het in gebruik nemen van de nieuwe modulaire structuurschema's heel wat cursisten die een traject in de bestaande schema's al gedeeltelijk hebben afgelegd, op een correcte wijze moeten inschuiven in de nieuwe structuurschema's. Dit vraagt een terdege uitgewerkt **vrijstellingenbeleid** in de centra. Zoiets vergt de nodige voorbereidingstijd.

Daarom vraagt de Raad Volwassenenonderwijs een periode van 3 jaar om de "oude/ voorlopige" modulaire structuurschema's te vervangen door de nieuwe.

6. Heel wat nieuwe structuurschema's die in de adviesvraag zijn opgenomen, zijn beperkte bijwerkingen van voorlopige structuurschema's. Deze voorlopige schema's zijn in gezamenlijk overleg tussen de centra opgesteld. In een aantal gevallen waren DBO of DVO ook reeds bij dit proces betrokken. Sommige van deze voorlopige structuurschema's zijn nog slechts zeer recent in gebruik genomen.

De Raad Volwassenenonderwijs pleit ervoor dat de overheid in de toekomst een voldoende **lange testperiode** voorziet voor deze structuurschema's zodat ze –in het kader van het overleg ten behoeve van de vaststelling van nieuwe structuurschema's- efficiënter geëvalueerd kunnen worden. De Raad Volwassenenonderwijs meent dat in principe een periode van minimum drie schooljaren noodzakelijk is. Wel moet er een mogelijkheid blijven om hiervan af te wijken. Zo'n afwijking kan noodzakelijk zijn indien gewijzigde regelgeving dat vereist of indien de ontwikkelingen in de betreffende beroepssector dit noodzakelijk maken.

De Raad Volwassenenonderwijs vraagt de overheid om in de toekomst, in principe, geen voorstellen voor advies meer in te dienen die minder dan drie schooljaren in gebruik zijn genomen door de centra.

7. De Raad Volwassenenonderwijs wil **het aantal volgorderelaties** in de structuurschema's tot een **minimum** herleiden. Dit is noodzakelijk om flexibel te kunnen inspelen op een sterk wisselende omvang van groepen van cursisten en aldus bottle necks te vermijden.

8. De Raad Volwassenenonderwijs spreekt zich in zijn advies, om pragmatische redenen, ook uit over het niveau van de opleidingen en de onderliggende modules. Dit is noodzakelijk omwille van art. 9 van het decreet tot regeling van een aantal

aangelegenheden van het volwassenenonderwijs van 2 maart 1999, dat bepaalt dat de regering het secundair onderwijs voor sociale promotie indeelt in secundair onderwijs van de tweede en/of van de derde graad. Hetzelfde artikel bepaalt bovendien dat de regering het onderwijs rangschikt als TSO en/of BSO.

De raad stelt vast dat de **criteria** waarop de **overheidsvoorstellen** gebaseerd zijn hem onbekend zijn. Ook de raad zelf ontbreekt het nog aan criteria om dergelijke **niveaubepaling** op een gevalideerde wijze te kunnen doen.

9. In heel wat studiegebieden is er in de modules nu ruimte gekomen voor **én TV én PV**.

Indien de overheid geen gepaste begeleidende maatregelen op vlak van het personeel uitwerkt zullen de centra zullen de centra onvoldoende gekwalificeerde lesgevers vinden. In dat geval zullen de centra genoodzaakt zijn het gedeelte PV en het gedeelte TV te scheiden. Uiteraard kan dit de bedoeling niet zijn. Het is wel degelijk de bedoeling om TV en PV geïntegreerd aan te bieden.

10. De Raad Volwassenenonderwijs wil in dit verband ook de algemene problematiek van **voltijdse opdrachten in het volwassenenonderwijs** aankaarten. Een concrete aanleiding daartoe is de toekenning van het aantal PV-uren in het huishoudelijk onderwijs. Dit is niet altijd congruent met de omvang van een fulltime-opdracht. Veelvouden van vier zijn niet verzoenbaar met een fulltime-opdracht in PV. Deze vereist immers 25 uren PV. Ook hier zijn gepaste maatregelen op het vlak van personeel noodzakelijk.

11. De Raad Volwassenenonderwijs stelt vast de structuurschema's die door de overheid worden aangeleverd, verschillen met de schema's zoals gebruikt werden voor de voorlopige schema's. Bovendien zijn er ook verschillen in vormgeving tussen de schema's die door de DVO zijn voorbereid, en deze die door de DBO zijn voorbereid. Het gaat bijvoorbeeld om de aanduiding instapvrije module, de soort pijlen, de kaders, het al dan niet expliciet vermelden van sleutelvaardigheden, enz.

Omwille van de transparantie voor de centra vraagt de Raad Volwassenenonderwijs de overheid om **dringend** heldere en éénduidige **afspraken** te maken over de **vormgeving van modulaire structuurschema's**. De raad wenst in de toekomst nog slechts adviesvragen te ontvangen waarbij de structuurschema's volgens deze afspraken zijn opgemaakt.

Voor die structuurschema's die in de tussenliggende periode reeds geadviseerd zijn, vraagt de raad zeer expliciet dat de overheid in de **communicatie met de centra** voor volwassenenonderwijs zich zou baseren op bovenvermelde **éénduidige afspraken** inzake vormgeving.

12. De Raad Volwassenenonderwijs heeft in zijn advies telkens vermeld welk **voorlopig structuurschema kan vervangen** worden door het **nieuwe modulaire structuurschema**. De Raad stelt immers voorop dat een bestaand voorlopig schema slechts kan vervangen worden door een nieuw schema, indien alle (zinvolle /noodzakelijke) aspecten in het nieuwe schema opgenomen zijn. Soms wordt een bestaand schema vervangen door twee nieuwe schema's. Het bestaande schema kan dan enkel worden opgeheven indien de twee nieuwe schema's in gebruik worden genomen. In het studiegebied "Hout" en "Textiel" worden alle bestaande schema's vervangen door alle nieuwe schema's. De bestaande schema's kunnen dan enkel worden afgeschaft indien alle nieuwe schema's aanvaard zijn en vastgelegd zijn door de Vlaamse regering.

13. In zijn advies formuleert de Raad Volwassenenonderwijs basiscompetenties voor de modules die deel uitmaken van de geadviseerde trajecten. Sommige modules maken ook deel uit van andere trajecten die in deze fase nog niet geadviseerd worden.

De Raad Volwassenenonderwijs wijst de overheid op de daaruit voortvloeiende consequentie dat de **basiscompetenties** van dergelijke **gemeenschappelijke modules** mogelijk nog zullen moeten worden aangepast na bespreking van de overige trajecten.

14. De Raad Volwassenenonderwijs stelt vast dat een aantal opleidingen opleiden tot **gereguleerde beroepen**. Dan is het erg belangrijk om vooraf de nodige **erkenning** te verwerven van de bijhorende **certificaten**.

De Raad Volwassenenonderwijs stelt vast dat hiervoor nog onvoldoende voorbereidende stappen zijn gezet. De Raad Volwassenenonderwijs dringt er zeer sterk op aan dat de overheid hiervoor de nodige stappen onderneemt.

4.2 Advies over bepaalde modulaire structuurschema's.

Ondanks de vele algemene bemerkingen is de raad er toch in geslaagd om een advies uit te brengen over de volgende structuurschema's.

Textiel	stopper/afwerker
	scheerder/latexeerder
	Bobijnopzetter
	Boomscheerder
	Tufter
	Platwever
	aanknoper/schranktrekker
	Jacquardwever
	Badstofwever
	tapijt/fluweelwever
	regelaar textielmachines
Huishoudelijk onderwijs	Inrichten van de woning
	Koken
Kant	Kant afgeknoopte draden
	Kant doorlopende draden
	Borduren

De raad heeft aan de door de overheid voor advies voorgelegde schema' nog twee schema's toegevoegd.

Textiel	Regelaar tapijt- en fluweelweefmachines
Kant	Naaldkant

De adviezen worden in bijlage per studiegebied weergegeven.

Monique De Ridder
secretaris

Patrick Weyn
voorzitter